

Identitate și variație discursivă

Identitate și variație discursivă

**Alina Țenescu
Aurelia Florea**

(Coord.)

**Editura UNIVERSITARIA
Craiova, 2015**

**Editura PROUNIVERSITARIA
București, 2015**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Identitate și variație discursivă / coord.: Alina Țenescu, Aurelia
Florea. –
Craiova: Universitaria; București: Pro Universitaria, 2015
Bibliogr.
ISBN 978-606-14-0929-7; ISBN 978-606-26-0392-2

I. Țenescu, Alina (coord.)
II. Florea, Aurelia (coord.)

316.77

Introducere

Alina Țenescu
Universitatea din Craiova

Volumul conține o selecție a comunicărilor prezentate la ediția a VII-a a Conferinței internaționale *Comunicare, identitate, comparatism* (CIC2014), Craiova, 17-18 octombrie 2014. Deși este evidentă interrelația dintre cele trei concepte, poziția centrală ocupată de identitate și problematica identitară poate fi remarcată cu ușurință.

În ciuda abordărilor interdisciplinare și multidisciplinare ce includ analiza discursivă, comparatism, semiotică, pragmatică, semantică, ne dăm seama că diversele explorări ale identității demonstrează cât este de dificil să delimităm strict sau să clarificăm un concept de altfel imposibil de definit din punct de vedere empiric. Centralitatea problematicii identitare este evidențiată prin procese de comunicare complexe, dar este în același timp reliefată prin metoda comparativă, aplicată la nivel lingvistic, textual-discursiv și literar.

Problematica și criza identității se reflectă prin faptul că elemente potențial conflictuale ale identității și alterității fac posibile, în epoca postmodernă, supusă fenomenului de mondializare, nu numai o depășire a crizei și o regândire, o repoziționare a acestei problematici, ci și o înaintare spre explorarea, investigarea eclectică, diferită a relației sine-alteritate.

În contextul unei comunicări influențate de mondializare, nevoia unei noi situații în raport cu Celălalt și cu alteritatea, nevoia transgresării granițelor evidente ale comunicării, precum și nevoia de afirmare a propriei identități devin caracteristice oricărui individ, comunități, culturi. Identitatea poate fi în consecință înțeleasă ca un rezultat temporar al unui proces (cultural, social, psihic, lingvistic etc.) complex, niciodată încheiat, aflat în transformare constantă.

Centralitatea problematicii identitare și regândirea comunicării în contextul actual al mondializării și multiculturalismului implică o nouă perspectivă asupra conceptului de identitate: aceasta devine la rândul ei o noțiune multiculturală, interculturală, hibridă, relaționată cu concepte precum diferență, aculturație, transculturație, ce conturează un câmp semantic creat de interrelaționarea culturilor, de interpenetrarea a două sau mai multe sisteme de valori și gândire.

Problematica identității devine relevantă pentru analiza și interpretarea textelor lingvistice și literare, care, în mod implicit sau explicit, au ca teme divergența sau convergența culturală, tensiunile din relația între sine și Celălalt, dinamica unei identități în metamorfoză în spațiul real sau virtual, mecanismele de construire și negociere a identității (lingvistice, culturale etc.).

În paginile volumului sunt publicate articole care ilustrează spectrul tematic generos al conferinței, respectiv:

1. *Comparatism și identitate*: influență, receptare, intertextualitate, discurs comparat, relații inter-semiotice între literatură și teatru, comparații între limbi sau fenomene

lingvistice/fapte de limbă, discurs identitar, alteritatea și problematica identității numerice/virtuale.

2. *Aspecte lingvistice (pragmasemantice), retorice ale comunicării literare:* sensul emotiv, sens implicit, context lingvistic/semantic și context extralingvistic / situațional, tropi, figuri de gândire.

3. *Comunicare și tipuri de discurs specializat – aspecte lingvistice (pragmasemantice), retorice:* context semantic, aspectul semantic în terminologie, figuri de stil; discurs juridic, economic, jurnalist, publicitar, didactic etc.

4. *Noile medii/tehnologii de comunicare:* ciber spațiu, comunități virtuale, recrearea textului și identității în context.

În ceea ce privește acoperirea ariilor tematice de către contributori, remarcăm că, în comparație cu edițiile precedente, o pondere însemnată o dețin comunicarea literară, discursul juridic, comunicarea virtuală și discursuri din spațiul virtual.

Colecția de 40 de articole a fost structurată în trei părți inegale: prima este axată pe identitate și este subsumabilă comparatismului, cea de-a doua se concentrează asupra comunicării literare, iar cea de-a treia evidențiază legătura între comunicare și alte tipuri de discurs.

Volumul reliefează tipologii discursive diverse și reușește să radiografeze conceptele de bază ce asigură suportul necesar înțelegerii funcționării mecanismelor implicate în comunicare și construirea, negocierea identității. Contributorii demonstrează, în demersul lor, o bună cunoaștere a bibliografiei științifice a domeniului / domeniilor abordat(e), precum și capacitatea de a o asimila într-un discurs ce captează atenția prin coerența argumentării și cursivitatea formulării.

Ancorarea comunicării în coordonatele identitate - comparatism reprezintă un progres în rafinarea sistemului de analiză a celor trei noțiuni. Aceasta poate oferi o viziune de ansamblu, unitară și coerentă asupra trinomului comunicare - identitate - comparatism, în ciuda diversității metodelor de analiză și cercetare folosite și a spectrului tematic divers al volumului.

Partea I

Identitate și comparatism

Creating Virtual Faces to a Real World

Diego Oswaldo Camacho Vega
Universidad Autónoma de B.C.

The construction of identity is a process that is changing constantly; it is composed by many factors such as personal history, temperament, social context etc. Currently the new technologies of information have facilitated the globalization phenomenon which modifies the way in which individuals perceive themselves and how they are perceived by others. Nowadays, people are spending considerable time trying to display an image to others through the Internet and especially through social networks like Facebook. But social network sites could help people show an identity accepted by those who have access to their profile. On the other hand, social network sites (SNS) may hinder the acceptance of the own identity in certain cases (Turkle 2010). Our study explains how face to face relationships are preferred by young people to show their own identity.

Keywords: Facebook, face to face relationships, identity, social network sites.

1. Introduction

Social network sites (particularly *Facebook*) are media that permit college students to show their identity and receive feedback about who they are. There are two important aspects to consider: self-disclosure (Park, Jin, and Jin 2011) and self-presentation (Chen and Marcus 2012). This study focuses on self-presentation, a process related to communication issues (Derlega *et al.* 1987). It also explains the self-presentation of individuals through Facebook, how it impacts their expression in the real world and how Facebook is changing the way college students self-present themselves in face to face relationships. Existing research has identified that Internet has implications for social and psychological factors (Pettijohn II *et al.* 2012). Among examples of positive impact there are: community engagement, education, social connectedness, identity development; in negative issues, there are symptoms of depression associated with social connectedness (Shields and Kane 2011).

It is important to study the self-presentation through Facebook because it helps to show a congruent identity in face to face relationships; if the persons lose that ability, the risk to lose psychological and social abilities in a real world will exist, that means, in a face to face relationship world. The “real world” is characterized by relationships in a human communication context. So, there are specific abilities of communication that are necessary to maintain and develop functional face to face relationships, for example, analogical (non-verbal) communication (Watzlawick *et al.* 1985).

2. Theory

The concept of “identity” has been approached by different traditions ranging from psychology to sociology. One of the first concepts elaborated theoretically was found with Freud (1929). He explained that identity is constructed around two intersected axes: the first is an imaginary axis, in which the self is regarded and taken by the own image like an image in the mirror; the second is a symbolic axis, in which the subject receives the recognition of the other in the form of a significant ideal that he has to settle for being loved. Therefore, the subject’s identity comes from imaginary and symbolic axes.

Erick Erikson complemented theoretically the concept of “self”, proposed earlier by Freud, emphasizing the influence of society in personality development. Identity is shaped by beliefs, ideologies etc. This handles the individual’s life in a self-acceptance way (Erikson 2002). Meanwhile, Melucci (2001) suggests that identity has a cognitive interpretation, so individuals can choose who they are cognitively and how they will impact its inception in collective action, which means that the identity is defined both: internally and externally. According to George Mead (1993), this collective action is based on the recognition of self and self-presentation over other persons. But to accept the self is not enough: the individuals need to access it, which could be done through the acquisition of linguistic tools socially accepted. The bipolarity between the access to one’s self and its social expression permits the formation of identity.

2.1. Identity on social networks

Individuals use different ways to express themselves:

“Adolescents use many different kinds of materials to construct their sense of identity. They use their relationships with clothing, with records, with causes. There is an obvious way in which computers can become part of this process: they can become a way of life” (Turkle 2005: 132).

Thus, social networks sites are other ways to express themselves, they also allow individuals to build a picture of themselves opposite others (Chen and Marcus 2012). Social network sites enable individuals to construct a member profile, connect with potential friends, and view other profiles:

“Their appeal derives from providing a stage for self-presentation and social connection. SNS’s provide props that facilitate self-presentation, including text, photographs, and other multimedia capabilities, but the performance is centered around public displays of social connections or “friends”, which are used to authenticate identity and introduce the self through the reflexive process of fluid association with social circles. Thus, individual and collective identities are simultaneously presented and promoted” (Papacharissi 2012: 172).

In brief, social networks allow the expression of identity and the validation of the self by others (Stern 1999; 2004). This ability to manipulate self-presentation searches for the acceptance by others is an image that individuals expect to hold in the real world. I agree with Turkle (2005: 19): “technology catalyzes changes not only in what we do, but in how we think. It changes people’s awareness of themselves, of one another, of their relationship with the world”.